

4. Problematika miest, obcí a vojenských obvodov

Prevažnú väčšinu územia Slovenska tvoria stredné a vysoké pohoria, preto v sídelnej štruktúre aj pred rokom 1920 prevládali malé dediny. Väčšina miest tiež patrila do kategórie malých a stredných miest s počtom obyvateľov do 20 000, dokonca vo väčšine z nich menej ako 10 000, okrem dvoch veľkých miest. Bratislava a Košice patrili do kategórie veľkých, respektíve stredne veľkých miest s počtom obyvateľstva 78 000 a 44 000. V súčasnosti sú pomery na Slovensku podobné, keďže v roku 2021 mala Bratislava 475 503 obyvateľov a Košice 229 040, kým ostatné slovenské mestá mali menej ako 100 000 obyvateľov.

S údajmi Bratislavy a Košíc treba narábať špecifickým spôsobom aj preto, lebo pri väčšine sčítaní po roku 1910 máme údaje aj za mestské časti (uvedené sú aj v našej databáze) a možno ich porovnávať a analyzovať, keď k mestským častiam pripojíme aj údaje obcí, ktoré boli s mestami spojené. Významným problémom však je, že v čase a priestore nejde vždy o totožné mestské časti. Preto, aby bolo možné tieto dáta analyzovať, museli sme zostaviť pomerne podrobný popis vývinu mestských častí s množstvom máp a tabuliek.

Bratislava

História bratislavských mestských častí je, žiaľ, veľmi neprehľadná a kvôli často sa meniacim vnútorným hraniciam niekedy aj ťažko sledovateľná. V rokoch 1848 až 1930 sa Bratislava skladala z 5 mestských častí (štvrte). Pri sčítaní ľudu v roku 1910 sa mestské časti uvádzali oddelene pre vnútorné a vonkajšie oblasti a my sme postupovali rovnako – okrem Alžbetinho mesta, lebo jeho celé územie tvorilo jednu mestskú časť aj v nasledujúcich obdobiach. Staré Mesto malo len vnútornú oblasť, a iba Nové Mesto malo vonkajšiu oblasť s významnejším počtom obyvateľov (7901).

Začiatkom československej éry boli premenované všetky mestské časti, ktoré sa dovtedy nazývali podľa Habsburgovcov: Óváros (Staré Mesto), II. Ferdinándváros (Vinohrady), III. Ferenc József városa (Dunajská štvrť), IV. Mária Terézia városa (Podzámok), V. Újváros (Nové Mesto). V roku 1910 k mestským častiam Podzámok a Dunajská štvrť patrili aj malé, riedko osídlené oblasti južne od Dunaja: z nich močaristé oblasti na juhozápad od Karlovej Vsi pripadli po roku 1920 Rakúsku a časti medzi Bratislavou a Petržalkou Československu.

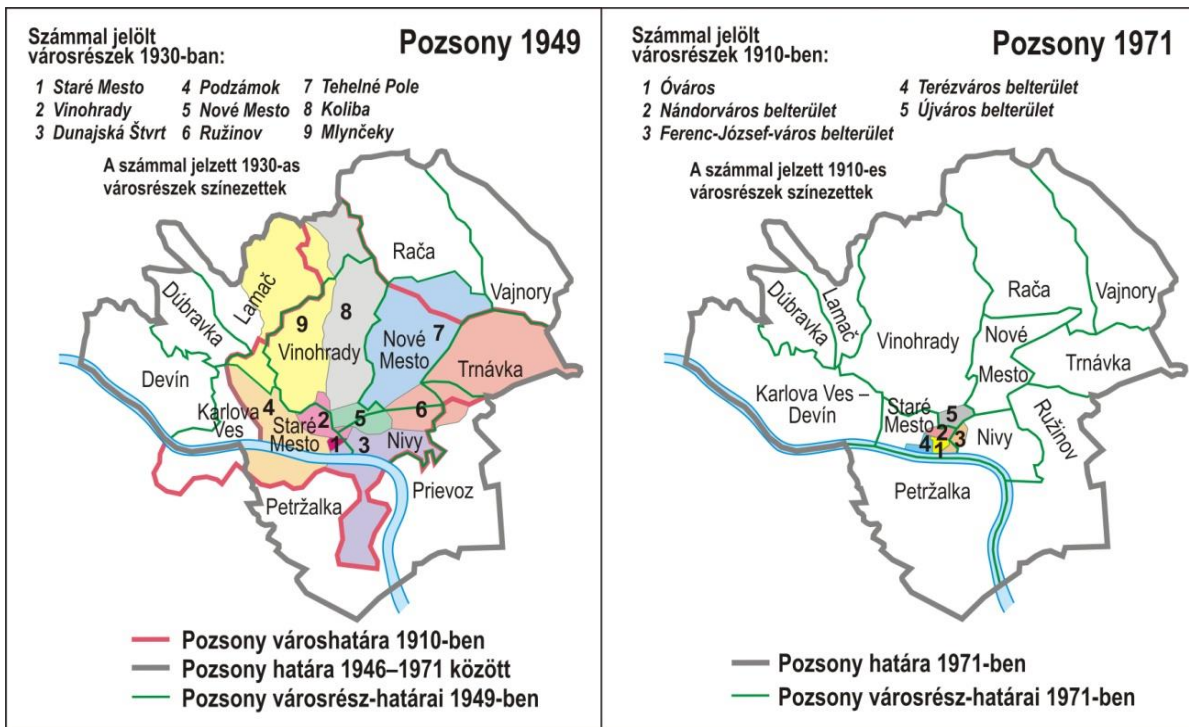
Od roku 1930 do roku 1972 prešla správa mesta viacerými zmenami, ktoré možno sledovať na nižšie uvedených mapách, v tabuľke s údajmi o počte obyvateľov v jednotlivých okresoch a na nižšie uvedených stránkach Wikipédie – s dvoma dôležitými poznámkami:

- Územie dnešného Starého Mesta zahŕňa takmer na ulicu presne prevažnú väčšinu obývaného územia Bratislavy zo začiatku 20. storočia: patrí do neho celé bývalé Staré Mesto, Podzámok a vnútorné oblasti ďalších troch štvrtí (Vinohrady, Dunajská štvrť a Nové mesto), pričom sme do neho zahrnuli aj celé vojenské obyvateľstvo z roku 1910.

- Dnešné Nové Mesto nie je totožné s Novým Mestom pred rokom 1945! Vnútorná časť a hustejšie obývané oblasti „starého“ Nového Mesta sú dnes súčasťou Starého Mesta, zatiaľ čo na jeho predmestí vznikla v roku 1930 nová štvrť s názvom Tehelné pole, neskôr premenovaná na Nové Mesto.

https://sk.wikipedia.org/wiki/Historick%C3%A9_administrat%C3%ADvne_%C4%8Dlennenie_Bratislavy

https://sk.wikipedia.org/wiki/Mestsk%C3%A9_%C4%8Dasti_Bratislavy

1

Bratislava 1949

Číslované mestské časti v roku 1930

Číslom označené mestské časti z roku 1930 sú podfarbené

Hranice Bratislavy v roku 1910

Hranice mesta Bratislava 1946–1971

Hranice mestských častí Bratislavy v roku 1949

2

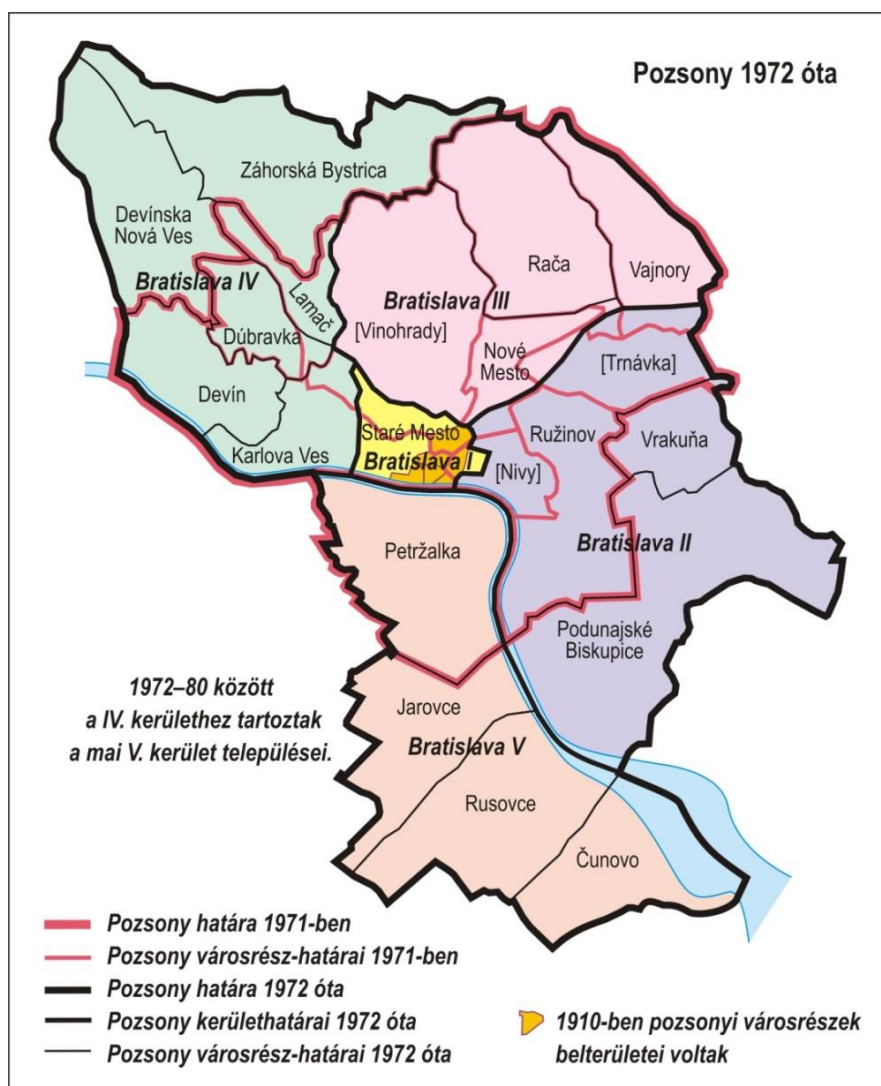
Bratislava 1971

Číslované mestské časti v roku 1910

Číslom označené mestské časti z roku 1910 sú podfarbené

Hranice Bratislavy v roku 1971

Hranice mestských častí Bratislavy v roku 1971

Bratislava po roku 1972

V rokoch 1972–1980 patrili mestské časti dnešného V. okresu do okresu IV.

Hranice Bratislavy v roku 1971

Hranice mestských častí Bratislavy v roku 1971

Hranice Bratislavy po roku 1972

Hranice obvodov Bratislavy po roku 1972

Hranice mestských častí Bratislavy po roku 1972

V roku 1910 boli vnútornými časťami mestských častí Bratislavy

Maďarský názov	Starý maďarský názov	Slovenský názov	Nemecký názov		1910	1921	1930	1970	1980	1990	2001	2011	2021
Pozsony		Bratislava	Preßburg		78223	93189	123844	305932	380259	442197	428672	411228	475503
Óváros	Óváros	Staré Mesto	Altstadt	I	8446	9435	8477	79316	59547	49018	44798	38655	46080
Pozsony katonai				I	4764								
Terézváros (bel-és kült.)	Váralja	Podzámok	Theresienstadt	I	13156	13263	17158						
Nándorváros belt.	Szőlőnegyed	Vinohrady (staré)	Ferdinandstadt	I	11139	14419	20191						
Ferenc-József-város belt.	Dunaváros	Dunajská štvrť	Franz Josephstadt	I	11851	15942	19628						
Újváros (rég) belt.		Nové Mesto (staré)	Neustadt	I	19177	40130	24190						
Újváros	Újv. (rég) kült., Virágvölgy	Nové Mesto, Kvetná dolina	Blumenthal	III	7901		13582		36566	40317	37418	36314	44458
Nándorváros kült.	Szőlőnegyed	Vinohrady	Weingerbe	III	1384			75192	18177				
	Szalmakunyhó	Koliba	Strohhütte	III			10080						
	Malmok (Örlök)	Mlynčeky	Mühlal	III			4086						
Récsce		Rača	Ratzersdorf	III	4595	4733	6164		14277	20784	20172	19679	25733
Pozsonyszöllös		Vajnory	Weinern	III	1863	1994	2608		3551	3384	3828	5053	6079
Ferenc-József-város kült.	Rózsaothton, Ruzsinó	Ružinov	Rosenheim	II	405		6452	97250	78372	73131	70004	68574	81004
Főrév		Prievoz	Oberufer	II	1301	1524	4457						
	Malomliget	Nívy	Mühlau	II					24829				
	Dornkappel	Trnávka	Dornkappel	II					7540				
Pozsonypüspöki		Podunajské Biskupice	Bischdorf	II	2148	2439	3108	7721	7190	21087	19749	20611	23464
Szunyogdi		Komárov	Muckendorf	II	532	615	719						
Verekye		Vrakuňa	Fragendorf	II	742	787	958	2275	1914	18201	18386	19177	20711
Dévény		Devín	Theben	IV	1573	1332	1402	19634	1226	771	884	1096	1912
Dévényújfalú		Devínska Nová Ves	Theben-Neudorf	IV	2817	2785	3557	4425	4051	15223	15502	15612	17153
Pozsonyhidegkút		Dúbravka	Kaltenbrunn	IV	876	888	1074		40213	37442	35199	32607	36206
Károlyfalú		Karlova Ves	Karlsdorf	IV	490	642	963		20723	22154	32843	32650	35644
Lamacs		Lamač	Blumenau	IV	1381	1380	1800		7058	7004	6544	6670	7789
Pozsonybeszterce	Beszterce	Záhorská Bystrica	Bisternitz	IV	2271	2147	2277	2536	2335	1731	2086	3395	6541
Dunacsún		Čuňovo	Sarndorf	V	688	650	687	700	751	816	911	1010	1635
Horvátjársfalú		Jarovce	Kroatisch-Jahndorf	V	647	793	845	1004	1121	1124	1199	1438	2706
Pozsonyligetfalú		Petržalka	Engerau	V	2947	4282	14164	14056	48755	128251	117227	105842	114000
Oroszvár		Rusovce	Karlburg	V	1802	2021	1678	1823	2063	1759	1922	2845	4388

Košice

Situácia mesta je po roku 1976 relatívne prehľadná, no potom je to mierne komplikované.

Pri sčítaní ľudu v Uhorsku v roku 1910 boli uvedené aj údaje o materinskom jazyku a náboženskej príslušnosti za mestské časti (štvrte – Belváros, Erzsébetváros, Józsefváros, Ferencváros, Táborváros a Újváros), ako aj súhrnné informácie za 1 461 obyvateľov predmestí. V súčasnosti päť z vtedajších

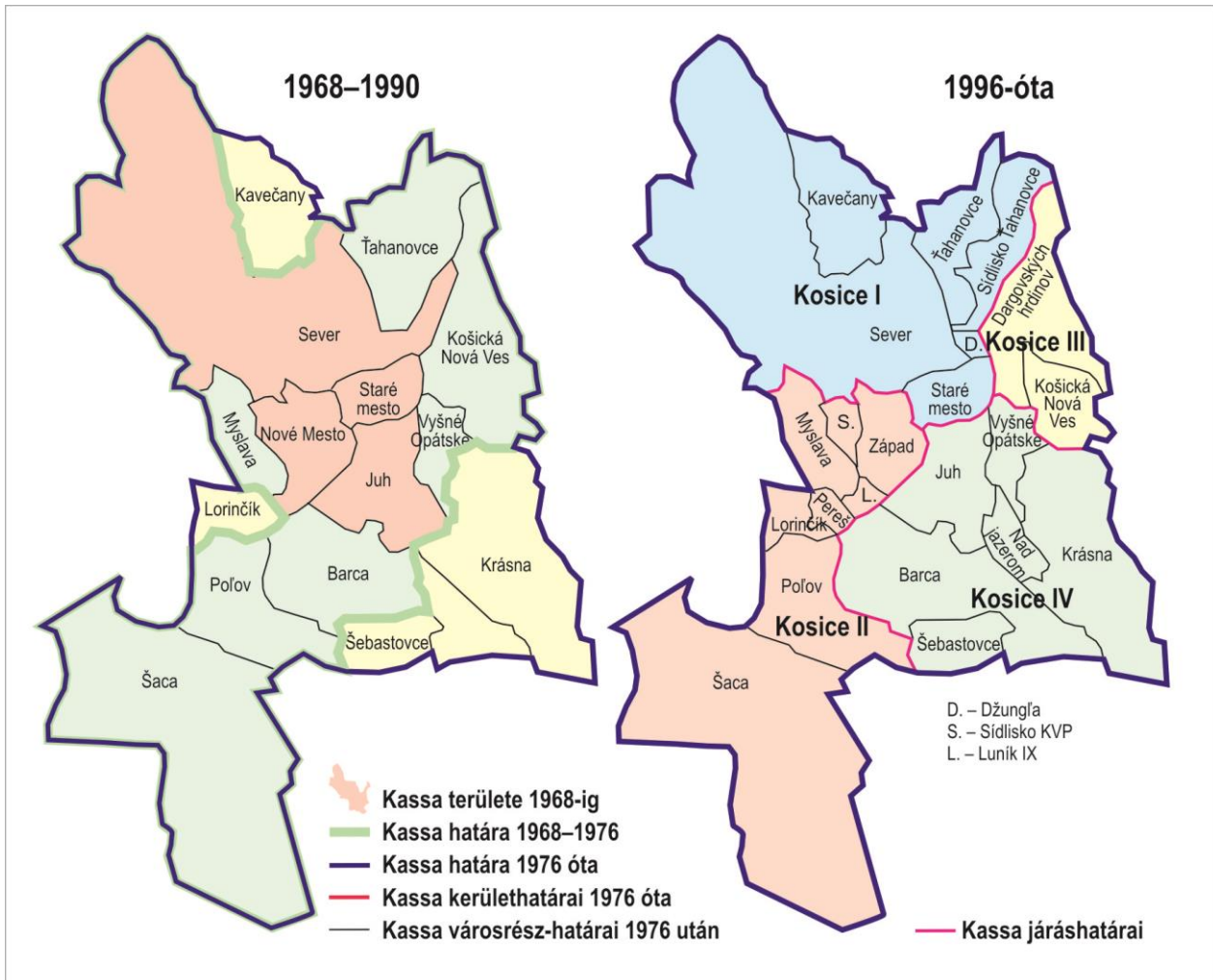
mestských častí sa nachádza na území dnešného Starého Mesta, preto ich súhrnné údaje z roku 1910 sme uverejnili podľa praxe slovenských bádateľov pri Starom Meste, s výnimkou bývalého Erzsébetvárosu na juhu, pretože to spadá pod dnešnú mestskú časť Juh. Prevažná väčšina predmestského obyvateľstva pravdepodobne žila na území mestskej časti Nové Mesto (dnes Západ), preto sme k nemu priradili údaje z predmestí. Údaje podľa mestských častí za roky 1921, 1930 a 1941 neboli zverejnené.

Od roku 1970 máme k dispozícii aj súbory údajov o národnostnej príslušnosti v jednotlivých mestských častiach. V roku 1968 sa však rozloha a počet obyvateľov Košíc výrazne zvýšili – k mestu bolo priradených 7 obcí, ďalej spolu so Šacou sa k mestu pričlenila aj predtým veľká neobývaná časť Veľkej Idy (Nagyida), kde začiatkom 60. rokov 20. storočia boli postavené Východoslovenské železiarne. Pri reorganizácii v roku 1976 boli k mestu pripojené ďalšie 4 obce a staré Košice boli rozdelené na štyri mestské časti: Staré Mesto, Sever, Nové Mesto a Juh.

Heslá mestských častí na Wikipédii podrobne rozoberajú dejiny mestských častí a sídlisk, tu k tomu poznamenávame iba toľko, že od začiatku 60. rokov do polovice 90. rokov 20. storočia sa v meste nepretržite budovali sídliská, v ktorých bývajú desaťtisíce obyvateľov, najprv v Novom Meste (dnes Západ, ako napríklad KVP, Luník IX), potom aj v okolí Starého Mesta.

https://sk.wikipedia.org/wiki/Mestsk%C3%A9_%C4%8Dasti_Ko%C5%A1%C3%ADc

Z dvoch máp a tabuľky sa jasne dá vyčítať, ktoré sídlisko bolo postavené v ktorej bývalej mestskej časti pred rokom 1976. Sídlisko Nad Jazerom je jediné na hranici dvoch mestských častí, ale jeho obyvateľstvo v roku 1980 bolo započítané pri mestskej časti Juh.

1968-1990

Územie Košíc do roku 1968

Hranice Košíc 1968-1976

Hranice Košíc po roku 1976

Hranice obvodov **Košíc** po roku 1976

Hranice mestských častí **Košíc** po roku 1976

Hranice obvodov **Košíc** po roku 1976

Maďarský názov	Slovenský názov	Okres 2021	1910	1921	1930	1941	1970	1980	1990	2001	2011	2021
Kassa	Košice	Košice-mesto	44211	52898	70117	66981	144445	202368	235160	236093	240433	229040
Óváros	Staré Mesto	Košice I	34521				32267	30362	24264	22171	20592	20133
Észak	Sever	Košice I					29225	27013	21926	20309	20368	19123
Dzsungel	Džungľa	Košice I							331	453	671	750
Kavocsán	Kavečany	Košice I	870	809	581	1014	1098	1100	915	1010	1180	1346
Hernádtihany	Ťahanovce	Košice I	1668	1588	2093	1951	2538	2168	1425	1797	2406	2238
Tihanyi	Sídliisko	Košice I							13433	22522	23250	20863
lakótelep	Ťahanovce											
Szentlőrincke	Lorinčík	Košice II	137	146	178	307	321	306	312	361	441	883
Miszlóka	Myslava	Košice II	1230	1322	1523	1683	2293	2180	1603	1616	1997	2545
Lunik IX	Luník IX	Košice II							2439	4241	6032	7037
Nyugat,	Západ (1970-	Košice II	1461				44728	48322	43384	40870	40599	37738
Terasz	80: Nové Mesto)											
Peres	Pereš	Košice II							616	990	1553	2079
KVP lakótelep	Sídliisko KVP	Košice II							26958	25933	25335	22241
Pólyi	Poľov	Košice II	550	601	634	703	936	1005	1009	1072	1107	1192
Saca	Šaca	Košice II	571	581	652	1184	3935	4240	3991	4767	5612	5722
Buzinka	Buzinka	Košice II	423	470	468							
	Košická Nová											
Kassaujfalu	Ves	Košice III	1215	1167	1367	1418	1930	19985	1887	2259	2571	2901
Dargói Hősök	Dargovských	Košice III							29877	28486	27477	25234
lakótelep	hrdinov											
Bárca	Barca	Košice IV	1330	1359	1673	1856	2649	2486	2647	3054	3361	3692
Széplak	Krásna	Košice IV	1064	1044	1256	2014	3158	3286	3161	3452	4420	5895
Széplakapáti	Opátka	Košice IV	397	449	506							
Tóvárosi	Nad jazerom	Košice IV							27192	25132	25702	22686
lakótelep												
Zsebes	Šebastovce	Košice IV	354	349	386	395	533	561	527	584	663	770
Szilvásapáti	Vyšné Opátske	Košice IV	311	280	368	349	421		1336	1453	1629	2633
Dél	Juh	Košice IV	8229				23523	59354	25927	23561	23467	21339

Zlúčené a rozdelené obce

Od konca 19. storočia dochádzalo k zlučovaniu obcí čoraz častejšie. Tento proces sa zintenzívnil v 50. rokoch 20. storočia, keď dochádzalo pravidelne k presunom území a ich následným navrátením, najmä v súvislosti s premenou stredne veľkých miest na veľké mestá. V skutočnosti išlo o prirodzený proces, ktorý prebiehal v Európe takmer všade, ale v Československu bol počet týchto zmien mimoriadne vysoký – v praxi bolo takmer nemožné ich sledovať, nie vždy boli užitočné a efektívne, a tak značná časť z nich bola potom prinavrátená do pôvodného stavu.

Podobne ako v prípade Bratislavy a Košíc, množstvo obcí bolo pripojených k mestám, aby sa vytvorili nové „socialistické“ priemyselné a veľkomestá. Po osamostatnení Slovenska sa mnohé z týchto obcí oddelili a opäť sa osamostatnili. Uvedieme tri príklady takýchto zmien, keď sa mestá s približne 20 000 obyvateľmi v roku 1950 v priebehu niekoľkých desaťročí rozrástli na mestá s takmer 100 000 obyvateľmi:

- V rokoch 1960–1976 bolo k mestu Nitra (22 000 obyvateľov v roku 1950) pripojených 11 obcí, z ktorých po roku 1990 sa odčlenili tri;

- V rokoch 1966–1979 bolo k Banskej Bystrici (14 000 obyvateľov v roku 1950) pripojených 18 obcí, z ktorých sa po roku 1990 odčlenilo 5;

- V rokoch 1949–1980 bolo k Žiline (26 tisíc obyvateľov v roku 1950) pripojených 18 obcí, z ktorých sa po roku 1990 odčlenilo 5.

Zlúčenia, rozdelenia a územné presuny sa na území Slovenska dotkli takmer dvoch tisícok (!) obcí. Z tohto dôvodu v databáze niektoré informácie sa zmestili do stĺpca Poznámky, napríklad pri obciach pripojených k Nitre (prípadne neskôr odčlenené), ale nie pre Nitru, kde sa pomestili len čísla a dátumy zmien, ktoré nás zaujímali. Tento postup sme uplatnili aj v prípade niekoľkých ďalších obcí.

Ostatné zmeny v obciach, zrušené obce, vodné nádrže

Na Slovensku zaniklo pomerne veľa obcí – najmä ako vedľajší produkt „socialistickej industrializácie“, väčšina v dôsledku výstavby vodných nádrží. Uvádžame niekoľko prípadov väčších zmien:

Vodná nádrž Starina, ktorá vyvolala veľa kontroverzií, sa začala stavať v roku 1981 na rieke Cirocha. Výstavba tohto zdroja pitnej vody bola veľmi dôležitá, dodnes ostáva zdrojom pitnej vody pre takmer celé východné Slovensko a v súčasnosti je najväčšou vodnou nádržou na Slovensku (362 mil. m³). Pri napustení nádrže bolo vysídlené obyvateľstvo 7 obcí (Ostrožnica, Smolník, Veľká Poľana, Starina, Dara, Ruské a Zvala – spolu asi 3 500 ľudí) a ich územie bolo pripojené k obci Stakčín. Rozloha obce sa tak zväčšila takmer na veľkosť okresu: 168 km², t. j. približne na štvornásobok pôvodnej svojej rozlohy.

Liptovská Mara pri Liptovskom Mikuláši bola vybudovaná na rieke Váh v rokoch 1970 až 1975 a z hľadiska objemu vody je druhou najväčšou nádržou na Slovensku (360 mil. m³). Počas jej výstavby bolo zaplavených 13 obcí, z ktorých 12 úplne zaniklo (Čemice, Demčín, Liptovská Mara, Nižné Dechtáre, Paludza, Parížovce, Ráztoky, Sestrč, Sokolče, Vrbie, Vyšné Dechtáre, Liptovská Bukovina), Liptovská Sielnica bola presunutá severnejšie. Celkovo bolo presídlených viac ako 4 000 obyvateľov.

Oravská priehrada pri Námestove na Orave bola postavená v rokoch 1948–54. Obyvatelia obcí Slanica, Osada, Hámre, Ľavkovo, Ústie boli presídlení a budovy zbúrané.

Vodná nádrž Veľká Domaša bola vybudovaná prehradením rieky Ondavy v oblasti rovnomennej obce, ale zaplavené boli aj obce Dobrá nad Ondavou, Trepec, Kelča, Valkov a Petejovce a ich okolie.

Vodné dielo Gabčíkovo. Jeho vznik výrazne zmenil život celého Žitného ostrova, aj keď nemal za následok výrazné presuny obyvateľstva ani zánik osád.

Vojenské obvody

Vojenský priemysel v Československu bol už v čase jeho vzniku významný a v niektorých takmer neobývaných oblastiach severného Uhorska mávali vojská Monarchie počas posledného polstoročia pred vznikom ČSR časté vojenské cvičenia. Socialistické Československo sa okolo roku 1950 rozhodlo vytvoriť štyri vojenské obvody na území Slovenska. Ich územia boli fakticky vyňaté zo všeobecného systému samosprávy a bolo zaradené pod samostatnú správu národnej obrany. Samostatné Slovensko zdedilo tieto štyri vojenské obvody, z ktorých tri ostali zachované a štvrtý, Javorina, bol zrušený.

Vojenský obvod Valaškovce na východnom Slovensku v okrese Humenné je svojou rozlohou totožný s vojenským výcvikovým priestorom Kamenica nad Cirochou. Oblasť sa nachádza vo Vihorlatských vrchoch

a má rozlohu 119,2 km². Valaškovce boli v roku 1937 dedinou, boli však vyprázdnené a obyvatelia si postavili domy v Humennom. Oblasť bola právne vyhlásená za vojenský obvod 1. februára 1952 a zahŕňala celé územie Valaškoviec a časť katastrálnych území ďalších 13 obcí. Vojenský priestor sa stále aktívne využíva a v blízkej budúcnosti sa neplánuje jeho zatvorenie.

Vojenský obvod Lešť sa nachádza v južnej časti pohoria Javorie na ploche 145,6 km², asi 30 km juhovýchodne od Zvolena. Vojenské výcvikové stredisko tu bolo zriadené už v roku 1923 a v roku 1950 bola k nemu pripojená obec Turie Pole, čím vznikol súčasný vojenský priestor. Počet jeho civilných obyvateľov neustále klesá, v súčasnosti je nižší ako 30.

Záhorie je vojenský obvod v okrese Malacky na západnom Slovensku.

Vojenský obvod bol zriadený v roku 1950 na území Vojenských lesných podnikov, ale severná časť oblasti bola miestom významnej vojenskej činnosti už v 20. rokoch 20. storočia. Zahŕňa tri vojenské výcvikové priestory s rozlohou 276,5 km²: Záhorie, Kuchyňa a Turecký vrch.

Na základe novely zákona o vojenských priestoroch, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2012, sa zmiernili predchádzajúce obmedzenia a verejnosť v súčasnosti môže vojenský priestor navštíviť s určitými obmedzeniami bez povolenia ministerstva. Zákaz vstupu platí počas vojenských cvičení.

Presné vymedzenie vojenskej zóny, vysporiadanie vlastníckych práv lesov a pozemkov a kompenzácie trvali niekoľko desaťročí. Výhodou je, že vlastnícke práva pozemkov sú právne vysporiadané a nikto si neuplatňuje reštitučné nároky, ako to bolo v prípade zrušeného vojenského obvodu Javorina.

Mapa zobrazuje situáciu vojenského obvodu, jeho dnešné konečné územie a hranice obcí pred rokom 2012.

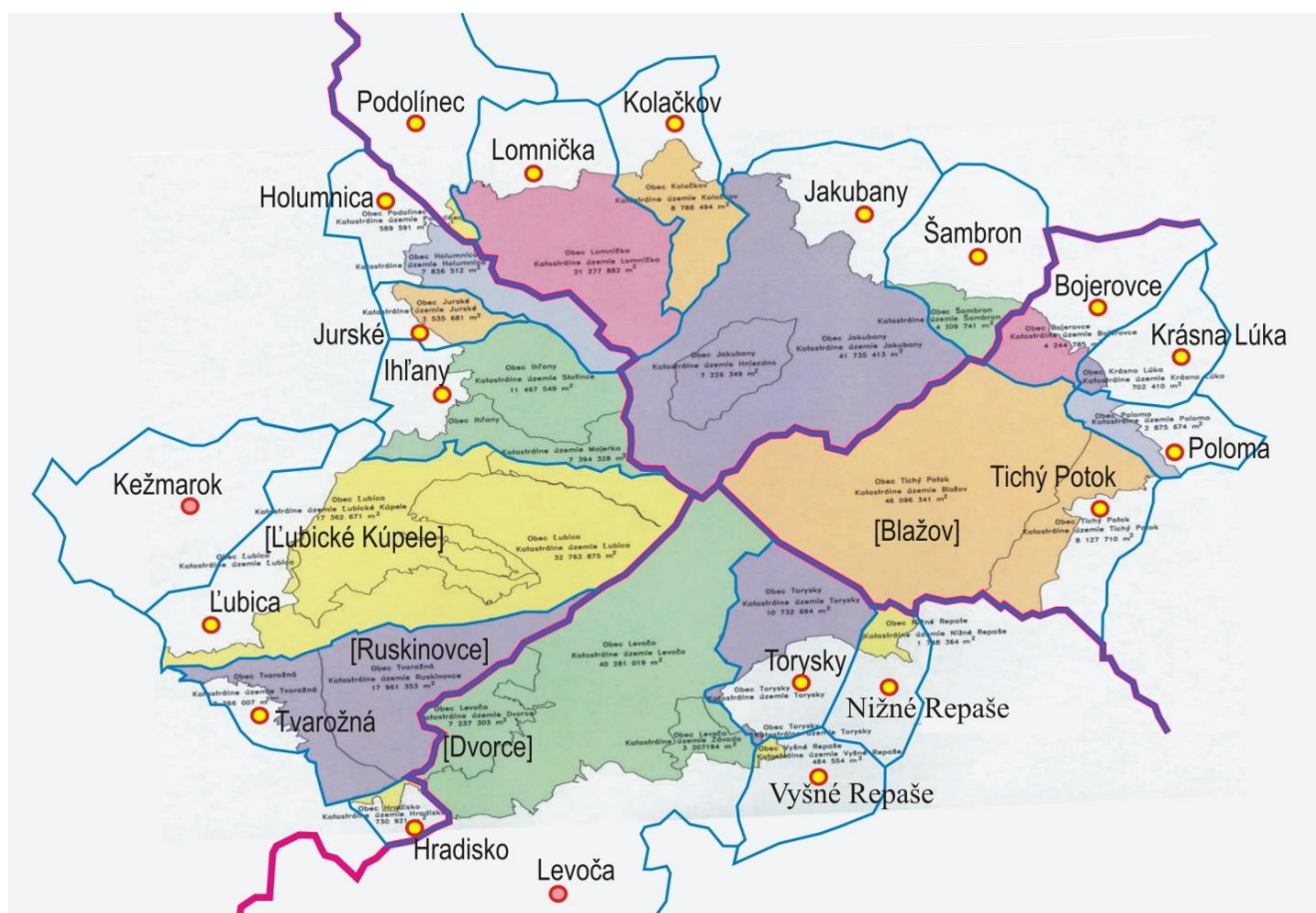

Záhorie vojenský priestor
 Výcvikový priestor (VVP)
 Hranice medzi VVP

Vojenský obvod Javorina sa nachádzal južne od Kežmarku. Vznikol 1. januára 1953 zlúčením územia štyroch obcí (Lubické Kúpele, Blažov, Dvorce a Ruskinovce) a častí katastrálnych území ďalších 22

spišských obcí. Okres mal rozlohu 316,2 km² a bol pomenovaný podľa tunajšieho vrchu Javorina. V roku 1980 oficiálne mala ešte dvoch obyvateľov, v roku 2001 už žiadneho.

Štvrtina vojenského obvodu nebola majetkovo vysporiadaná, čo neskôr spôsobilo veľké problémy. Využívanie oblasti ako vojenského výcvikového priestoru bolo oficiálne ukončené 31. decembra 2005, ale obvod bol právne zrušený až 1. januára 2011. Jej územie (26 katastrálnych území) bolo rozdelené medzi 19 susedných obcí (Bajerovce, Holumnica, Hradisko, Ihľany, Jakubany, Jurské, Kolačkov, Krásna Lúka, Levoča, Lomnička, Ľubica, Nižné Repaše, Podolíneec, Poloma, Šambron, Tichý, Trožvatok). Zrušením Javoriny a rozdelením jej územia sa výrazne zmenilo územie aj hranice okresov Kežmarok, Stará Ľubovňa, Sabinov a Levoča. Nasledujúca mapa, na ktorej sú znázornené časti Javoriny a súčasné hranice okresov (červené) a obcí (modré), trochu sprehľadní tento pomerne komplikovaný proces - farebne vyznačené časti územia sú katastrálne územia bývalej Javoriny.

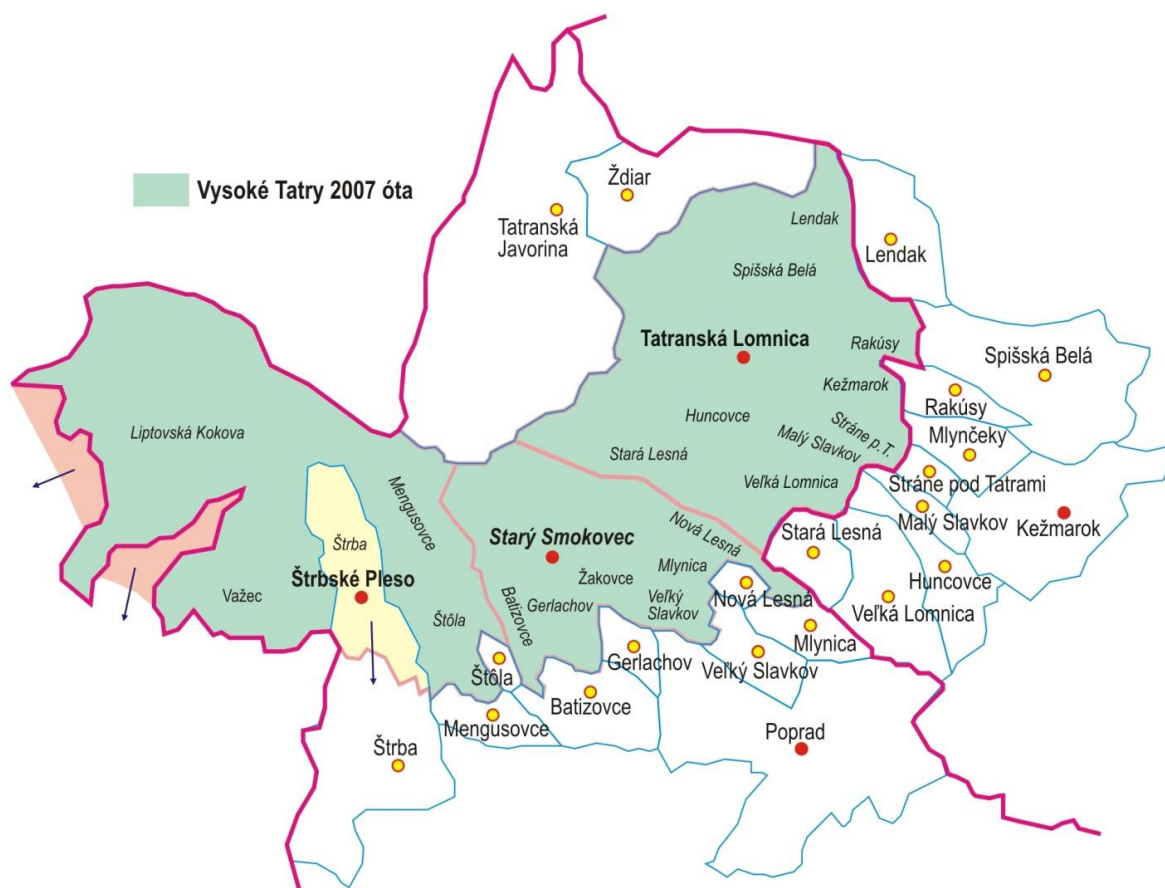

Vysoké Tatry

Vo vysokohorskej časti Tatier sa kedysi nachádzali okrajové časti obcí Spišskej župy. V priebehu posledného storočia a pol boli v niektorých z nich vybudované rekreačné strediská a turistické chaty, ako aj niekoľko kúpeľov. Možno nie je náhoda, že prvý z radu administratívnych reorganizácií v Československu po roku 1945 mal za cieľ vyriešiť tunajšiu zložitú administratívnu situáciu. V roku 1947 boli spomínané okrajové časti (22 katastrálnych území) zlúčené do obce Vysoké Tatry, ktorá spolu s niekoľkými južnejšími obcami sa stala súčasťou rovnomenného okresu a jeho sídlom. V roku 1960 okres bol zrušený, obce boli pričlenené k okresu Poprad a veľká osada Vysoké Tatry sa rozčlenila: väčšia centrálna časť bola

premenovaná na Starý Smokovec, ktorý sa stal samostatnou obcou a boli k nemu pričlenené okrajové časti ďalších šiestich obcí. Z menšej východnej časti bývalej obce Vysoké Tatry sa stala kúpeľná osada Tatranská Lomnica, ktorá bola pôvodne založená v roku 1892 na území Veľkej Lomnice, v roku 1947 sa stala súčasťou Vysokých Tatier a v roku 1960 sa znovu osamostatnila. Boli k nej pričlenené územia ďalších 9 obcí. Na západ od týchto dvoch obcí sa nachádza Štrbské Pleso, ktoré tiež bolo založené v roku 1947 odčlenením od Štrby. Spolu s niektorými ďalšími okrajovými časťami patriacimi k obci sa stalo pomerne veľkou obcou. V roku 1949 bolo pripojené k Vysokým Tatrám. Osamostatnilo sa v roku 1960 a odvtedy sa stalo obľúbeným strediskom s modernými hotelmi a dobre vybavenými lyžiarskymi zjazdovkami.

Po osamostatnení Slovenska v roku 1999 sa tieto tri obce (Starý Smokovec, Tatranská Lomnica a Štrbské Pleso) opäť spojili pod názvom Vysoké Tatry a získali štatút mesta. Tým sa však príbeh neskončil, pretože obec Štrba po dlhom súdnom procese rozhodnutím Najvyššieho súdu z 3. mája 2007 získala späť pôvodné historické katastrálne územie Štrbského plesa. Nasledujúca mapa zobrazuje súčasnú situáciu s doplnením starších údajov.

Vysoké Tatry po roku 2007